

što	Štó to je?	<i>Praj mi, što to je !</i> Ja tola <i>widžu</i> , što to je.
što	Što tam maš?	Chcu <i>wědžeć</i> , što tam maš. Prošu <i>přeradź</i> mi, što sy kupił.
kajki	Kajki čłowjek wón je?	Jeho žona je mi <i>prajila</i> , kajki wón je. <i>Wěm</i> tola, kajka žarliwa wona je.
kotry	Kotre knihi pobrachuja?	Dyrbju <i>zwěsćić</i> , kotre knihi hišće pobrachuja. Mać je <i>zabyła</i> , kotre knihi je tehdy kupiła.
kak	Kak twoja žona rěka?	Njemóžu <i>so dopomnić</i> , kak wona rěka. Njejsym <i>rozumil</i> , kak wona rěka.
kelko	Kelko to płáči?	Móžeće mi prošu <i>rjec</i> , kelko to płáči ? Nichtó <i>njewě</i> , kelko mam zaplácić.
hdže	Hdže studuje Jana?	Dyrbju <i>so woprašec</i> , hdže Jana studuje. Bohužel <i>njewěm</i> , hdže Kralec bydla.
hdy	Hdy jědžeš domoj?	<i>Wěš</i> hižo, hdy domoj jědžeš ? Prošu <i>zdźěłce</i> nam, hdy jědžeće.
čeho- dla	Čehodla so mjerzaš?	Njemóžu ani prawje <i>rjec</i> , čehodla so mjerzam. Sy <i>so raz prašał</i> , čehodla njebě do toho zazwonił?

werby rěčenja (Mitteilungsverben, verba dicendi):

prajić, rjec, powědać, zdźělić, wozjewić, měnić, wotmołwić, znapřeći-
wić, připowědźić, zawostajić, wujasnić, prašeć so, žadać, postajić, kazać
přikazać, prosyć, zwuraznić, wołać, slubić, ...

werby zaznawanja (Wahrnehmungsverben, verba sentiendi):

widžeć, hladać, slyšeć, sluchać, poskać, čuć, čuchać, zwěsćić, spóznać,
zaznać, rozumić, wopřimnyć, switać, přewidžeć, pytnyć, džiwać na ...

werby spóznawanja (Erkenntnisverben, verba cogitandi):

wědžeć, znać, pomnić, dopomnić so, zabyć, myslić, spomjatkować sej,
předewzać sej, wobzamknyć

→ → → → → → → → **relatiwny pronomen**

relatiwna sada
(počahuje so na *słowo* = *korelat* we *hłownej sadze*)

- Běda *tomu*, **štož** nochce zapłaćić. **Štóž** Šołćikec młyn njeznaje, njech sej jón raz wobhlada. **Štóž** njeje ze mnu, (*tón*) je přećiwo mni.
- Pokaž mi prošu (*to*), **štož** tam w ruce dźeržiš. *Wšo*, **štož** holca wědžeše, maćeri powědaše. **Čehož** so bojiš, *toho* so njeprimaj !
- Sym *tajke* črije dóstała, **kajkež** sym chcyla měć. Nihdže njeje *tajka* wjes, **kajkaž** je naša. **Kajkiž** ptačik, *tajke* hrónčko.
- (*Te*) knihi, **kotrež** hišće pobrachuja, dyrbymy přikupić. To su (*ći*) ludžo, z **kotrymiž** so njemóžemy přirunować. Zbóžni *ći*, **kiž** (= **kotřiž**) njewidža, a tola wěrja.
- Čiń to (*tak*), **kaž** chceš ! Spi *tak* dołho, **kaž** so tebi chce !
Ty sy *tak* blědy, **kaž** (= **jako**) by so sydka stróžił.
- To płáči runje *telko*, **kelkož** sće mi dał. Lipa Serbska měješe *telko* woteběrarjow, **kelkož** hišće žadyn serbski časopis měł njeje. **Kelkož** džowkow, *telko* kwasow.
- Jana studuje *tam*, **hdžež** je tež jeje bratr studował. Burik so sydny, **hdžež** hewak bohaći sedža. **Hdžež** sekera lěta, (*tam*) tež lětace rubanki su.
- * Jědu domoj, **hdyž** mam prózdniny. Takle to je, **hdyž** chce čłowjek raz wo měrje něhdže wotpočować. **Hdyž** je nuza najwjětša, *da* přećeljo z woknom won skakaja.
- To běše ta přičina, **čehoždla** jeho njelubowachu. Jej njebě ničo, **čehoždla** by dyrbjała płakać.

* město **hdyž** tež **jako**, jeli dže wo jónkrótnu, konkretnu wobstejnosć w zašłosći:
Wona so njemało stróži, **jako** nadobo něchtó na nju zarěča.

Spomjatkujće sej!

tón, štož ...

to, štož ...

tajki, kajkiž ...

tón, kotryž ... ; ludžo, kotřiž ... (w *nominatiwje* a *akuzatiwje* runja *nominatiwej* tež **kiž**)

tak, kaž ...

telko, kelkož ...

tam, hdžež ...

tehdy, hdyž ... ; potom, hdyž ... ; da, hdyž ...

tohodla, čehoždla ...

tam, zwotkelž ...